

№182 ҚАЗАН 2024

NATIONAL ECONOMY: MONITOR

АПТА САЙЫНҒЫ
ДАЙДЖЕСТ ERI.KZ

МҰНАЙ НАРЫҒЫ

Осы аптаның басында, 28 қазанда, Brent маркалы мұнай тұрақсыз көрінді. Мұнай бағалары бір баррель үшін \$80-дан төмен түсті: Brent маркалы мұнайдың бір баррелі үшін \$72,57 дейін төмендеді. Жаңа аптаның басталуымен әлемдік мұнай бағасы төмендей беруде. Бір апта ішінде бағалар 3,2%-ға, ал алты айда 14,6%-ға төмендеді.

АҚШ Энергетика министрлігінің мәліметі бойынша, өткен аптаның басында АҚШ-та мұнай өндіру орташа есеппен тәулігіне 16,1 млн баррельге өсті, бұл алдыңғы аптаның орташа көрсеткішінен тәулігіне 329 мың баррельге артық.

МҰНАЙ НАРЫҒЫ

***BRENT* МАРКАЛЫ МҰНАЙДЫҢ БАҒАСЫ БІР БАРРЕЛЬ ҮШІН 73-75 ДОЛЛАР АРАЛЫҒЫНДА ӨЗГЕРДІ**

Өткен аптада дистиллят отынының өндірісі артып, күніне орта есеппен 6,4 млн баррельді құрады. Сондай-ақ, өткен аптаның басында АҚШ мұнайының стратегиялық резерві 383,9 млн құрағаны туралы хабарланды, бұл өткен жылмен салыстырғанда, 9,5%-ға төмен.

АҚШ Энергетика министрлігінің мәліметі бойынша, АҚШ-тағы шикі мұнайдың коммерциялық қоры (Стратегиялық мұнай резервіндегілерді қоспағанда) өткен аптамен салыстырғанда, 5,5 млн баррельге қысқарды. 426 млн баррельді құрайтын АҚШ-тың шикі мұнай қоры жылдың осы уақытындағы орташа бес жылдық көрсеткіштен шамамен 4% төмен. Бензиннің жалпы қоры, өткен аптамен салыстырғанда, 0,9 млн баррельге өсті және жылдың осы уақытындағы орташа бес жылдық көрсеткіштен шамамен 3% төмен болды. Пропан/пропилен қоры, өткен аптамен салыстырғанда, 1,4 млн баррельге және жылдың осы уақытындағы бес жылдық орташа көрсеткіштен 11%-ға төмендеді. Өткен аптада коммерциялық мұнайдың жалпы қоры 7,0 млн баррельге өсті.

САРАПШЫ ПІКІРІ

Таяу Шығыстағы геосаяси шиеленіс мұнай нарығындағы құбылмалылықты тудырады. Бұған қоса, мұнай мен бензин қорларының өсуі туралы мәліметтер нарықтағы артық ұсынысты көрсетеді. Өткен аптада тіркелген рекордтық өндіру деңгейлері бағаларға қысым жасайды, бұл олардың төмендеуіне әкеледі.

ЕЛДЕР

- АҚШ индустриясындағы іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (S&P Global) қыркүйектегі 47,3-тен қазанда 47,8-ге дейін өсті, бұл 47,6 болжалды күтулерден асып түсті.
- АҚШ-тың қызмет көрсету секторындағы іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (S&P Global) қыркүйектегі 55,2-ден қазанда 55,3-ке дейін өсті, бұл 55,0 болжамынан жоғары.
- АҚШ-тың іскерлік белсенділігінің алдын ала жиынтық индексі (S&P Global) қыркүйектегі 54,0-ден қазанда 54,3-ке дейін өсті, бұл сондай-ақ 54,0 болжамды мәнінен асып түсті.
- Еуроаймақ өнеркәсібіндегі іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (НСОВ) қыркүйектегі 45,0-нен қазанда 45,9-ға дейін өсті.
- Еуроаймақтың қызмет көрсету секторындағы іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (НСОВ) қыркүйектегі 51,4-тен қазанда 51,2-ге дейін өсті, осылайша, 51,7 болжамды үміттерді ақтамады.

ЕЛДЕР

- Еуроаймақтың іскерлік белсенділігінің алдын ала жиынтық индексі (НСОВ) қыркүйектегі 49,6-дан қазанда 49,7-ге дейін өсті, бұл 50,1 болжамнан төмен.
- Еуроаймақтағы тұтынушылық инфляциялық күтулер, тамыздағы 2,7%-бен салыстырғанда, қыркүйекте келесі 12 айда 2,4% құрады, 1,9% болжалды мәннен асып түсті.
- Қытайдағы тікелей шетелдік инвестициялар тамызда 31,5% ж/ж-ға төмендегеннен кейін қыркүйекте 30,4% ж/ж-ға төмендеді.
- Қытайдағы өнеркәсіптік пайда тамызда 0,5% ж/ж өскеннен кейін қыркүйекте 3,5% ж/ж-ға қысқарды, бұл 0,3% ж/ж болжамнан айтарлықтай төмен.
- 2024 жылғы 25 қазанда Ресейдің Орталық Банкі негізгі пайыздық мөлшерлемені жылдық 21%-ға дейін көтерді, бұл 100 б.п. болжамды мәннен жоғары.
- Ресейдегі өнеркәсіптік өндіріс, тамыздағы 2,7% ж/ж-ға қарағанда, қыркүйекте 3,2% ж/ж-ға өсті, бұл 3,1% ж/ж болжамды мәннен сәл асып түсті.

САРАПШЫ ПІКІРІ: АҚШ

АҚШ-та қазандағы PMI алдын ала сауалнамасы төртінші тоқсанның жақсы басталуын көрсететін іскерлік белсенділіктің тұрақты өсуін көрсетті. Өсімді тек қызмет көрсету секторы қамтамасыз етті, ал өндіріс үшінші ай қатарынан қысқарып келді. Президенттік сайлау алдындағы белгісіздік жағдайында жұмыспен қамту деңгейі де төмендеді. Алайда, келесі жылға деген сенімділік қалпына келді, себебі сайлаудан кейін компаниялар тұрақтылықты күтеді. Қазанда инфляция қарқыны да баяулады, бұл ретте, қызмет көрсету саласындағы инфляция әсіресе 2020 жылғы мамырдан бастап ең төменгі деңгейге дейін төмендеді.

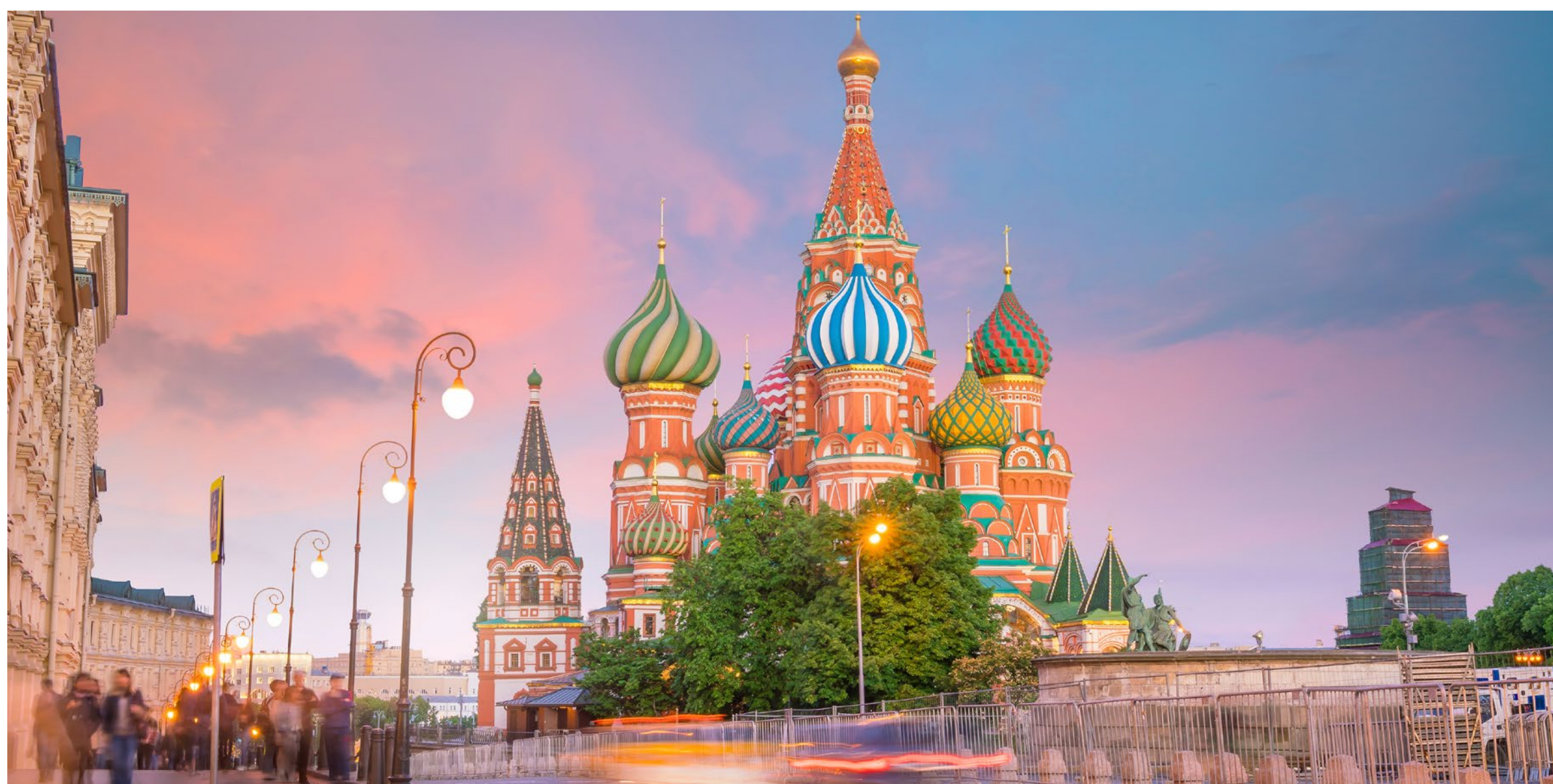
САРАПШЫ ПІКІРІ: ЕУРООДАҚ

Қазанда Еуроаймақтағы іскерлік белсенділік екінші айда қатарынан төмендеді, бұл қыркүйектегі деңгеймен бірдей. Сұраныстың әлсіреуі жағдайында өндіріс қысқарды, ал бесінші ай қатарынан жаңа тапсырыстар қысқарды. Компаниялар төрт жыл ішінде жұмыс орындарын ең жылдам қарқынмен қысқарта бастады, ал іскерлік сенімділік 11 айлық ең төменгі деңгейге дейін төмендеді. Шикізат шығындарының өсуі 2020 жылғы қарашадан бері ең баяу болды, ал сату бағасы 44 айда ең төменгі деңгейге дейін төмендеді. Негізгі құлдырау Германия мен Францияда болды, ал Еуроаймақтың қалған бөлігі соңғы төрт айдағы ең үлкен өсімді көрсетті.

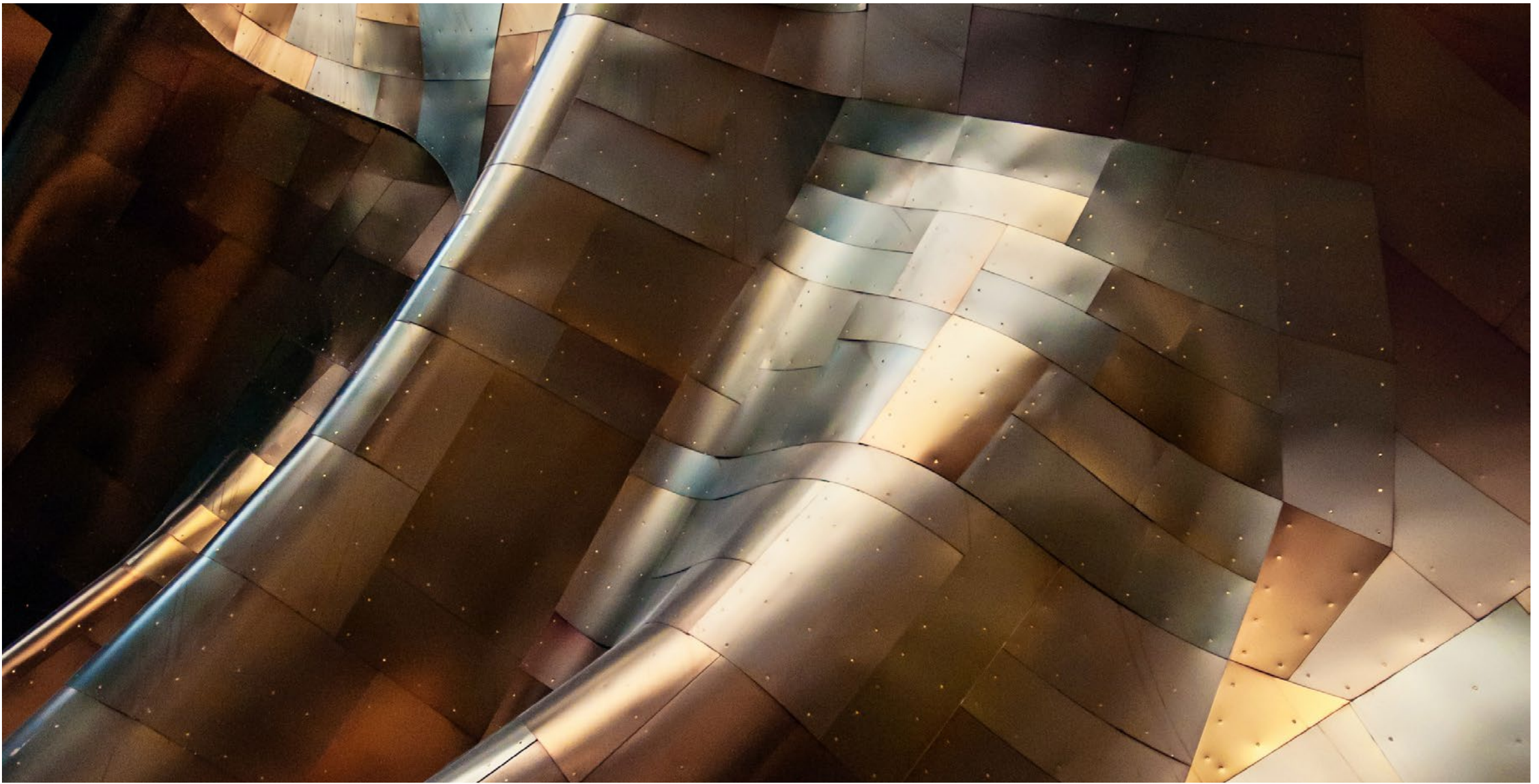
САРАПШЫ ПІКІРІ: ҚЫТАЙ

Қыркүйекте Қытайға тікелей шетелдік инвестициялар, өткен жылмен салыстырғанда, 30,4%-ға қысқарды, 2024 жылдың алғашқы үш тоқсанында 640,6 миллиард юань болды. Қытайдың өнеркәсіптік компанияларының пайдасы, өз кезегінде, 2024 жылдың алғашқы тоғыз айында жылдық көрсеткіште 3,5%-ға төмендеп, 5,228 трлн юаньды құрады, бұл алдыңғы кезеңдегі 0,4% өсіммен салыстырғанда айтарлықтай нашарлау болып табылады. Төмендеу сұраныстың төмендігіне, дефляция қаупіне және жылжымайтын мүлік дағдарысына байланысты экономиканың әлсіз қалпына келуімен байланысты. Бұл факторлар өнеркәсіптік кәсіпорындардың кірістілігін төмендетіп қана қоймай, сондай-ақ Қытайдың шетелдік инвесторлар үшін тартымдылығын төмендетеді, бұл одан әрі экономикалық қалпына келтіруге қысым жасай алады.

САРАПШЫ ПІКІРІ: РЕСЕЙ

2024 жылғы қазандағы отырысында Ресей Банкі негізгі пайыздық мөлшерлемені 200 базистік тармаққа көтеріп, жылдық 21% рекордтық мәнге жетті, бұл 100 базистік тармақ нарықтық күтулерден асады. Осылайша, қазіргі мөлшерлеме 2022 жылы рубль төмендегеннен кейін алдыңғы максималды 20%-ға көлеңке түсірді. Орталық банк ішкі сұраныстың батыстық санкциялармен шектелген Ресей экономикасының мүмкіндіктерінен асып кетуіне байланысты инфляция күтілгеннен едәуір жоғары болғанын атап өтті. Сондай ақ Ресей Федерациясының Орталық Банкі желтоқсандағы отырыста мөлшерлемелерді одан әрі арттыру мүмкіндігін меңзеді.

ӘЛЕМДІК ТАУАР НАРЫҚТАРЫ

ТҮСТІ МЕТАЛДАРДЫҢ БАҒАЛАРЫ ӨТКЕН АПТАНЫҢ БАСЫНАН БАСТАП, 21-27 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНДА ОҢ ДИНАМИКАНЫ КӨРСЕТЕДІ

Сәрсенбіде, 23 қазанда, алюминий бағасы 20 күнде максимумға дейін өсті, АҚШ долларының нығаюына қарамастан, бір тоннасы үшін \$2674,5 дейін жетті. Бұл глинозем тапшылығы туралы жаңалықтардың аясында болды, бұл инвестициялық қорлардың сатып алуларының жандануына әкелді.

Қытайдағы алюминий бағалары ағымдағы айда 17%-ға өсті, бұл Австралия мен Гвинеядан шикізат жеткізілімінің бұзылуына байланысты.

LME-дегі үш айлық алюминий келісімшарты 1,6%-ға өсіп, бір тоннасы үшін \$2674,5 дейін жетті, бұл 3 қазаннан бергі ең жоғары мән болып табылады.

24 қазанда таңертеңгі сауда-саттықта мырыш бағасы да көтеріліп, бір тоннасы үшін \$3143 құрап, 20 айда ең жоғары деңгейге жетті.

Осы уақытта, Ресей тамызда Үндістанға алюминий жеткізуді едәуір арттырды, \$6,15 млн дейін жетті, бұл жылдық мәндегі көлемнен 6 есе артық. Алайда, 2024 жылғы қаңтар мен тамыз аралығында Үндістанға алюминий жеткізудің жалпы көлемі, өткен жылмен салыстырғанда, 34%-ға төмендеп, \$32,7 млн құрады.

28 қазанда, дүйсенбіде, Лондон металл биржасында (LME) алюминий мен мыс бағасы бір деңгейде қалыптасты:

Алюминий:

(cash) бір тоннасы үшін \$2600,5;

(3 айлық келісімшарт) бір тоннасы үшін \$2630,5.

Мыс:

(cash) бір тоннасы үшін \$9385,0;

(3 айлық келісімшарт) бір тоннасы үшін \$9521,0.

САРАПШЫ ПІКІРІ

Жақында алюминий мен мырыш бағасының өсуі Қытайдағы глинозем тапшылығының айтарлықтай әсерін көрсетеді, бұл инвестициялық қорлардың белсенді сатып алуларына әкеледі. Алайда, ағымдағы өсімге қарамастан, болашақта бағаның тұрақтылығына әсер етуі мүмкін түсті металдарға сұраныста белгісіздік бар.

АҚШ ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

ҚАЗАНДА ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІКТІҢ АЛДЫН АЛА ЖИЫНТЫҚ ИНДЕКСІ БОЛЖАМДЫ КҮТКЕННЕН ЖОҒАРЫ БОЛДЫ

Өнеркәсіптегі іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (S&P Global) қазанда 47,8-ге дейін өсті vs қыркүйекте 47,3 болды (болжам: 47,6).

Қызмет көрсету секторындағы іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (S&P Global) қазанда 55,3-ке дейін өсті vs қыркүйекте 55,2 болды (болжам: 55,0).

Іскерлік белсенділіктің алдын ала жиынтық индексі (S&P Global) қазанда 54,3-ке дейін өсті vs қыркүйекте 54,0 болды (болжам: 54,0).

ЕУРООДАҚ ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

ҚАЗАНДА ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІКТІҢ АЛДЫН АЛА ЖИЫНТЫҚ ИНДЕКСІ БОЛЖАМДЫ КҮТУЛЕРДЕН ТӨМЕН БОЛДЫ

Өнеркәсіптегі іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (НСОВ) қазанда 45,9-ға дейін өсті vs қыркүйекте 45,0 болды (болжам: 45,2).

Қызметтер секторындағы іскерлік белсенділіктің алдын ала индексі (НСОВ) қазанда 51,2-ге дейін өсті vs қыркүйекте 51,4 болды (болжам: 51,7).

Іскерлік белсенділіктің алдын ала жиынтық индексі (НСОВ) қазанда 49,7-ге дейін өсті vs қыркүйекте 49,6 болды (болжам: 50,1).

ҚЫРКҮЙЕКТЕ ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ ИНФЛЯЦИЯЛЫҚ КҮТУЛЕРІ БОЛЖАМДЫ КҮТУЛЕРДЕН ЖОҒАРЫ БОЛДЫ

Алдағы 12 айдағы тұтынушылық инфляциялық күтулер қыркүйекте 2,4% құрады vs тамызда 2,7% болды (болжам: 1,9%).

ҚЫТАЙ ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

ҚЫРКҮЙЕКТЕ ТІКЕЛЕЙ ШЕТЕЛДІК ИНВЕСТИЦИЯЛАР КҮТКЕННЕН ӘЛСІЗ ТӨМЕНДЕДІ

Тікелей шетелдік инвестициялар қыркүйекте 30,4% ж/ж-ға төмендеді vs тамызда -31,5% ж/ж болды (болжам: -32,0% ж/ж).

ҚЫРКҮЙЕКТЕ ЖАЛПЫ ӨНДІРІСТІК ПАЙДА БОЛЖАМДЫ ҮМІТТЕРГЕ ҚАРСЫ ТӨМЕНДЕДІ

Жалпы өндірістік пайда қыркүйекте 3,5% ж/ж төмендеді vs тамызда 0,5% ж/ж болды (болжам: 0,3% ж/ж).

РЕСЕЙ ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ БАНКІ НЕГІЗГІ ПАЙЫЗДЫҚ МӨЛШЕРЛЕМЕНІ РЕКОРДТЫҚ ДЕҢГЕЙГЕ КӨТЕРДІ

2024 жылғы 25 қазанда Ресей Банкінің Директорлар кеңесі негізгі пайыздық мөлшерлемені 200 б.п.-ға жылдық рекордтық 21%-ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады (болжам: 20%).

ҚЫРКҮЙЕКТЕ ӨНЕРКӘСІПТІК ӨНДІРІС КҮТКЕННЕН СӘЛ КҮШТІРЕК ӨСТІ

Өнеркәсіптік өндіріс қыркүйекте 3,2% ж/ж-ға өсті vs тамызда 2,7% ж/ж болды (болжам: 3,1% ж/ж).

ӘЛЕУМЕТТІК БАҒАЛАР- МАҢЫЗДЫ АЗЫҚ-ТҮЛІК ТАУАРЛАРЫ

***ЕЛІМІЗДЕГІ ӘЛЕУМЕТТІК МАҢЫЗЫ БАР АЗЫҚ-
ТҮЛІК ТАУАРЛАРЫ БАҒАСЫНЫҢ ИНДЕКСІ ӨТКЕН
АПТАДА 100,1 ҚҰРАДЫ***

Қазақстан Республикасында әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға деңгейі 15-22 қазан аралығында 0,1%-ға өсті, ал жылдық мәнде бағалар 0,2%-ға төмендеді. Жыл басынан бері бағалар 0,4%-ға төмендеді.

Бір апта ішінде ең көп күнбағыс майы (1,3%), тұз (1,0%), картоп (0,4%), бірінші сұрыпты ұннан бидай наны (0,4%), ақ қырыққабат (0,2%) қымбаттады.

Өз кезегінде, келесі өнімдерге бағаның төмендеуі байқалады: сәбіз (1,3%), ажарланған күріш (0,7%), құмшекер (0,1%), 1 санатты жұмыртқа (0,1%).

22 ҚАЗАН ЖӘНЕ 15 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНДА АПТАДАҒЫ БАҒАЛАР ИНДЕКСІ

100,1	Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлары
99,9	Бірінші сұрыпты бидай ұны
100,4	Бірінші сұрыпты ұннан жасалған бидай наны
100,1	Түтік кеспе
99,3	Күріш
100,1	Қарақұмық жармасы
101,3	Күнбағыс майы
100,1	Тұздалмаған сары май
100,0	Сиыр еті иық-кеуде бөлігі
100,0	Тауық еті (жамбас және жіліншік)
100,1	Пастерленген сүт 2,5%
100,2	Айран 2,5%
100,0	Сүзбе
100,4	Картоп
98,7	Сәбіз
100,1	Түйінді пияз
100,2	Ақ қырыққабат
99,9	Құмшекер
99,9	Жұмыртқа, I санат
101,0	Тұз

ДЕРЕККӨЗДЕР

<https://ec.europa.eu/eurostat>

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/business-and-consumer-surveys/download-business-and-consumer-survey-data/time-series_en

<https://rosstat.gov.ru/>

<https://sberindex.ru/ru>

<https://www.cbr.ru/>

<http://www.stats.gov.cn/english/>

<https://regnum.ru/foreign/southeast-asia/china.html>

<https://www.federalreserve.gov/releases/H41/current/>

<https://tradingeconomics.com/calendar>

<https://showdata.gks.ru/report/277326/>